

NR 1 | 2025.04.14

Så går det för skogsindustrin

Kombinationen av höga kostnader och låg efterfrågan går hårt åt svenska sågverk, massa- och pappersproducenter, som fått en tuffare start på året än vad som tidigare indikerats.

Exporten är fortfarande stark i majoriteten av segmenten. Handelskriget skapar dock stor oro inför framtiden och den stärkta kronan kan bli ytterligare ett bakslag i ett redan känsligt läge.

Foto: EMIL INGRID

Sammanfattning

Optimism vänder till osäkerhet 2024 och möjligtvis inledningen av 2025 bjöd på optimism om framtiden. Nu fördunklas dock vårsolen kraftigt av omvärldshändelserna och framtiden ter sig mer och mer osäker.

Branschen pressas fortsatt av ett högt kostnadsläge och ansträngd råvarutillgång, vilket påverkar lönsamheten – inte minst i spåren av en relativt svag efterfrågan inom vissa segment. Detta har i sin tur lett till ett flertal annonserade produktionsneddragningar. Trots att produktpriserna generellt ligger på en högre nivå än normalt, så har de i vissa fall haft svårt att följa kostnadsökningen.

Fortsatt högt exportvärde
Trots utmaningarna fortsatte svensk skogsindustriexport att gå starkt under 2024, och trots en vikande konjunktur höll den sig kvar på toppnivåerna från pandemin. Under de senaste tre åren har exportvärdet stabiliserats på en nivå runt 185 miljarder SEK. Drivet inte minst av en stark global efterfrågan på pappersmassa, där det varit brist under perioder av året. Samtidigt har kronan varit svag under en

period, vilket har stöttat den svenska industrin. När kronan nu har visat tecken på att kunna stärkas, finns det risk att ytterligare sätta press på branschen.

USA Trumpar i klaveret – men oron är global
Den amerikanska handelspolitiken har visat sig snabbriktig med tullar som förändras på daglig basis. Ur ett skogsindustriperspektiv står visserligen den amerikanska marknaden för 5–10 procent av den svenska exporten, och Sverige representerar cirka 20 procent av värdet av EU:s skogsindustriexport till USA. Men samtidigt är det som oroar i branschen framförallt följdverkningarna på den globala världshandeln och handelspolitiken, samt hur globala handelsflöden kan påverkas. För en exportstark bransch är den globala frihandeln viktig.

En intressant utveckling är att USA i denna process har identifierat trävarusektorn som en bransch av nationellt säkerhetsintresse, och tillfälligt undantagit den från införda tariffer. En specialutredning över hur USA ska kunna säkerställa tillgången till träråvara har påbörjats. Detta sätter tydligt fokus på skogsvärdekedjornas betydelse för

ett lands självständighet och det värde som därmed den svenska skogssektorn erbjuder på en global spelplan och som bidrag till *TEAM-Sweden*, och *TEAM-Europe*.

Formellt sett undantas trävarorna från USA-tariffer, medan massa och papper omfattas av den nu gällande generella tariffnivån om 10 procent.

Utmaningar – men goda utsikter på sikt
För svensk skogsindustri är läget utmanande för tillfället, men det finns också ljus i mörkret. På medellång sikt är alltjämt utsikterna goda. Svensk skogsindustri är verksam i en bransch som producerar hållbara produkter och där den framtida efterfrågan väntas växa snabbare än utbudet

Christian Nielsen
Marknadsanalys,
trävaror
christian.nielsen
@skogsindustrierna.se
072-209 84 30

Charlotte Dickens
Marknadsanalys,
Massa & papper
charlotte.dickens
@skogsindustrierna.se
070-274 40 33

Skogsindustrierna är organisationen för företag som förädlar trä till fossilfria och förnybara material. Sverige är en av världens största exportörer av papper, massa och sågade trävaror. Branschen sysselsätter cirka 140 000 personer i Sverige.
www.skogsindustrierna.se

1 Trävarumarknaden

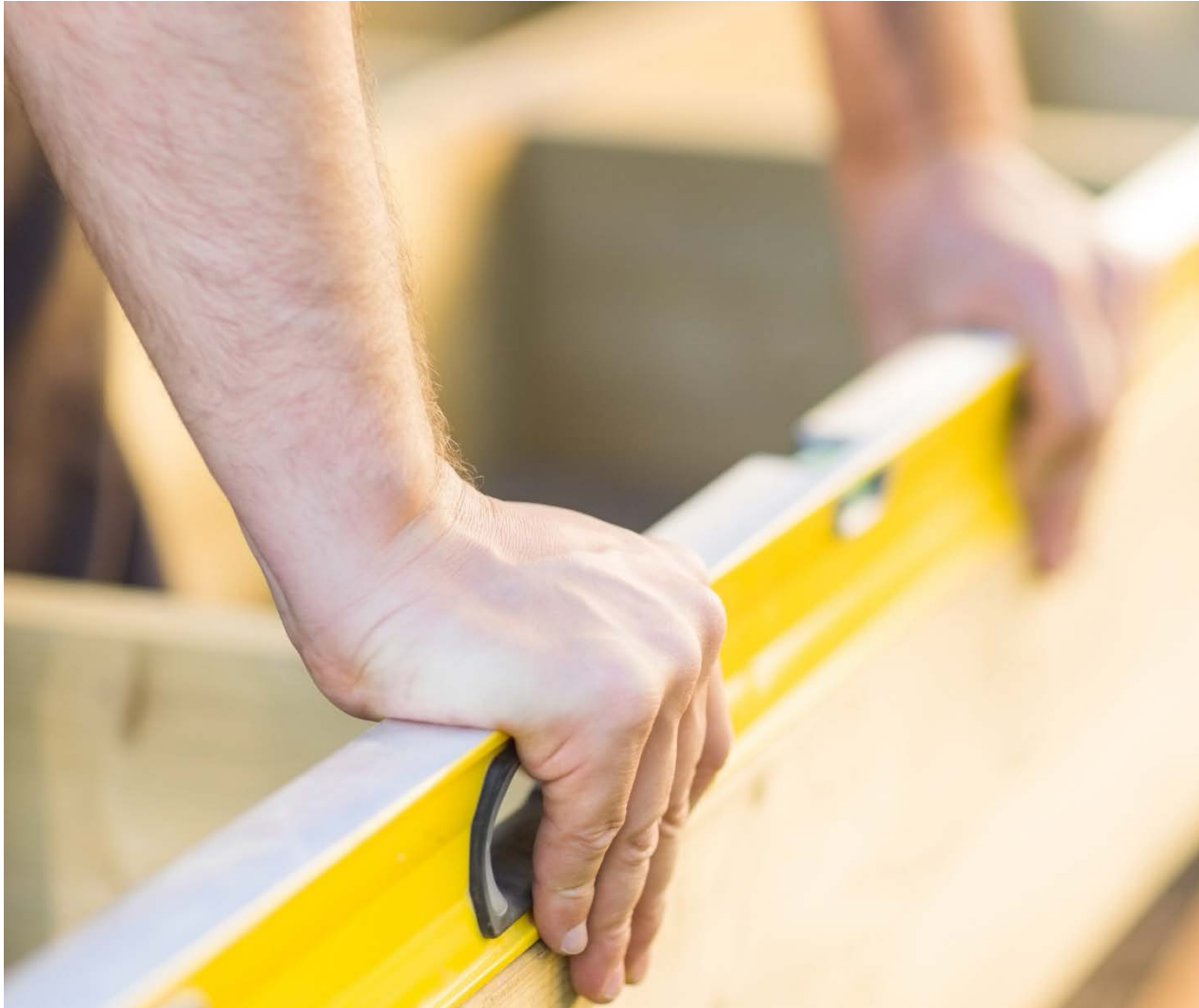

Foto: Fredrik Hjerling

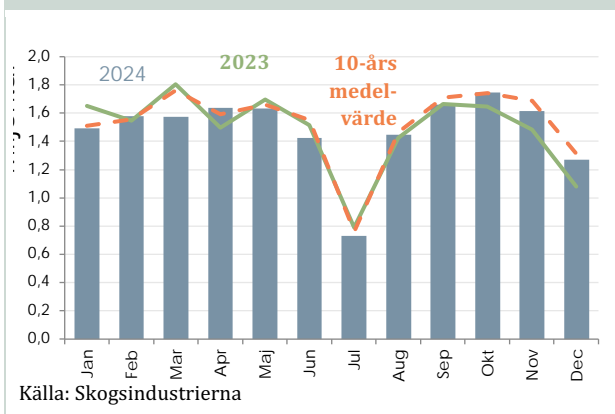
- Efterfrågan på trävaror i Sverige har varit den **sämsta sedan 1990-talskrisen**. Kan en lägre ränta och högre rotavdrag vända vårens byggsäsong?
- Branschen har hittills räddats upp av en stark export, trots svag konjunktur. Men **vad händer med exporten** om kronan stärks och försämrar konkurrenskraften?
- **Råvarutillgången** fortsätter att oroa, och sätter press med ökande kostnader för sågverken.
- Trävarupriserna är historiskt **högre än normalt** och har uppvisat positiv utveckling. Men det har inte varit nog för att följa kostnadsläget.

Sämsta efterfrågan sedan 90-talskrisen

Den svenska trävarusektorn är just nu pressad. Kostnads-läget har fortsatt att öka och efterfrågan är, i spåren av en svag konjunktur, alltså låg. Under 2024 gick efterfrågan på den svenska marknaden tillbaka till nivåer vi inte sett sedan krisen på 1990-talet. Förra året räddades dock branschen av en oväntat stark efterfrågan från Europa som lyfte exporten, framför allt under andra halvåret. Vilket gjorde att helårsproduktionen 2024 slutligen blev oförändrad mot 2023.

Efterhand som kronan har visat tecken på att stärkas skapar det en osäkerhet kring om exporten kommer att kunna fortsätta vara en räddningsplanka för sektorn. En starkt krona skulle innebära ett något försämrat konkurrensläge gentemot andra europeiska producenter, vilket skulle riskera att påverka exporten negativt. Det finns visserligen tecken på att situationen är ansträngd även på andra platser i Europa, med ett högt kostnadsläge även där, vilket skulle kunna mildra effekterna.

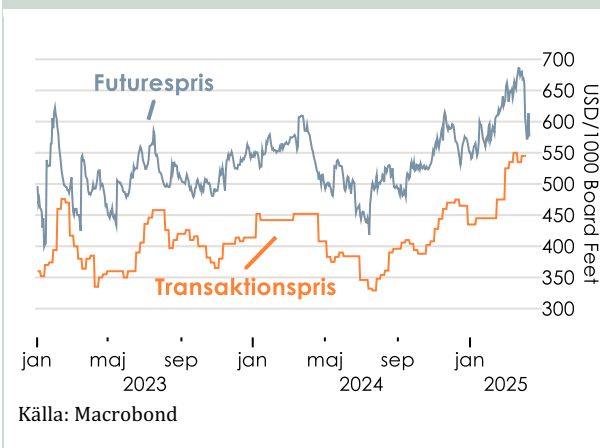
1.1 Produktion, svenska trävaror

Den tidigare optimismen kring världsmarknadens återhämtning och vårens byggsäsong har falnat något. Men viss förhoppning finns ändå att den svenska marknaden kan visa initiala tecken på återhämtning när vårens byggsäsong tar fart på riktigt. En lägre ränta och uppdaterade rotavdrag skulle kunna vara nog för att ge början på en försiktig

återhämtning. Något som vore viktigt för sågverkens möjlighet att kompensera för eventuellt negativa effekter på exportefterfrågan, på grund av den stärkta valutan.

1.2 USA – trävarupriser och futures

Trumppriser i USA

Den amerikanska marknaden har de senaste veckorna haft en stark koppling till president Trumps utspel om tullarna. Inför tullbeskedet den 2 april steg trävarupriserna på den amerikanska marknaden stabilt, inför förväntningar om höjda eller återinförda tariffer mot Kanada. Efter tullbeskedet har däremot futuresmarknaden haft en snabb korrektion och börjat närma sig nivåer från innan tulloron, något som kan tolkas som en reaktion på två skeenden. Dels att det fanns en förväntan om att Kanada skulle få ökade tariffer, och att det uppstod en lättnad när så inte var fallet. Men också att den stora ekonomiska oron förväntas påverka efterfrågan efterhand som tullarna drabbar amerikansk ekonomi och hushåll, vilket i sin tur också innebar att futures gjorde en liten men tydlig rörelse uppåt när Trump annonserade att de globala tarifferna skulle pausas i 90 dagar.

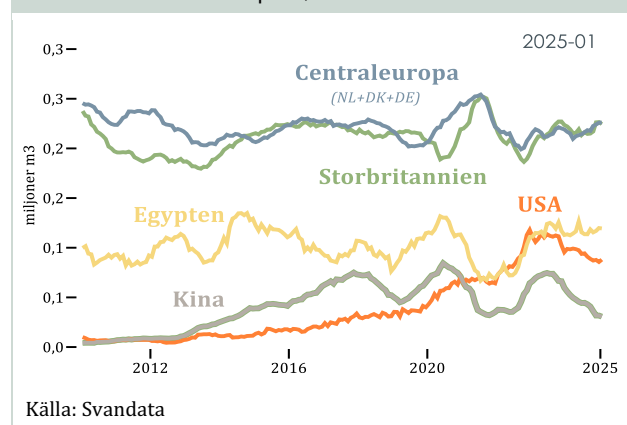
Trump har insett trävarumarknadens betydelse som en marknad av nationellt säkerhetsintresse och har därför infört en specialutredning som skall vara klar senast i

november. Det är inte orimligt att det då också kommer direkt riktade tullar på trävarumarknaden.

Trump har genomfört policybeslut för att öka den inhemska produktionen, vilket är orimligt att tro kommer vara framgångsrikt.

Osäker optimism vänds till säker osäkerhet. Generellt har osäkerheten ökat dag för dag. Där det tidigare gick att med god vilja vara öppet optimistisk är det nu med större tveksamhet man behöver närma sig vårens byggsäsong och dess efterfrågan. Viktigast att följa framöver blir valutan, europeiska kostnader och inte minst räntan.

1.3 Svensk trävaruexport, utvalda länder 12m

Bortanför det nuvarande konjunkturläget ser vi alltså en positiv utveckling med ökande efterfrågan och ont om utbud från andra stora skogsnationer på 5–20 års sikt. Möjligtvis har de senaste månadernas utveckling gjort att frågetecken lyfts över hur långdraget nuvarande konjunkturläge kommer att vara, och om det finns risk att det förvärras ytterligare innan det blir bättre. Samtidigt har även trävarorna lyfts upp som en fråga som är viktig för nationell säkerhet, och innebär en nytta för Sverige, Europa och världen.

2 Massa- och pappersmarknaden

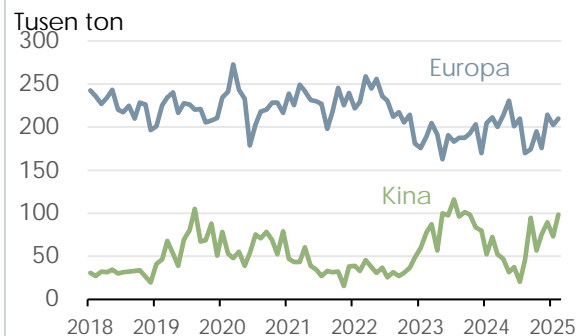
Foto: Michael Engman

- Den efterlängtda starka starten för svensk **massa- och pappersindustri** uteblev och 2025 inleds med dämpad tillväxt jämfört med samma period i fjol. Exporten, som står för 90 procent av leveranserna, var däremot stabil.
- Lägre efterfrågan av pappers- och kartongmaterial gav **negativ påverkan på massaproduktionen** som sjönk med -1,7% under årets första två månader. Fallet hade blivit kraftigare om inte exporten av marknadsmassa varit så stark, framför allt till den kinesiska marknaden.
- Även efterfrågan på **papper och kartong** var lägre än föregående år. Nedgången är tydlig i alla produktsegment och drivs av minskade exportvolym, framför allt till Europa. Försäljningen till den **svenska marknaden steg** dock inledningsvis med +8 procent på grund av ett ökat behov av förpackningsmaterial till dagligvaruhandeln.

Dämpad inledning av 2025

De positiva signalerna från 2024 med +4,5% tillväxt över helåret övergick till en mer dämpad start av 2025. De två första månaderna sjönk produktionen av massa och papper -3% jämfört med samma period 2024. Totalt försvann cirka 93 000 ton volym från den svenska marknaden.

2.1 Svensk export av marknadsmassa – exempel

Källa: Skogsindustrierna

Exporten räddar massaindustrin

2024 steg produktionen av massa i Sverige med +2,4%. I inledningen av 2025 minskar däremot massaproduktionen med -1,7%, jämfört med samma period 2024. Framför allt var behovet av integrerad massa lägre än tidigare (-6%), och även efterfrågan av marknadsmassa från de svenska pappers- och kartongbruken sjönk kraftigt (-5%).

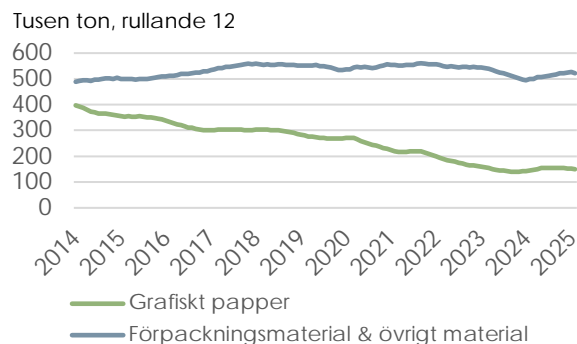
Även om volymerna inte kunde ersätta förlorad produktion, utvecklades samtidigt exporten av marknadsmassa starkt (+5,9%) och var högre än den någonsin varit samma period de senaste tio åren. Medan Europa haltar (exporten till det recessionsdrabbade Tyskland minskade till exempel med -6%), stiger volymerna av marknadsmassa kraftigt framför allt till Kina (+37%) som med sitt spekulativa köp beteende nästan representerar en fjärdedel av svensk export av marknadsmassa i början av 2025. Exporten till USA steg också och står nu för drygt 7% av svensk marknadsmassaexport. Valutaeffekter och

lagerförändringar bland köpare tros bland annat ligga bakom den lyckosamma exportökningen generellt sett.

Minskat intresse för papper och kartong 2024 avslutades på topp för svenskt papper och kartong, vars produktionsökning landade på +7,7% jämfört med 2023. I början av 2025 behövdes däremot mindre material och produktionen föll tillbaka (-4,7%) jämfört med samma period 2024. Även leveranserna sjönk (-2,1%) och alla produktsegment berördes av nedgången.

Under 2024 växte exporten av svenskt papper och kartong kraftigt. Hela 92% av Sveriges leveranser exporterades, men vid 2025 års början sjönk försäljningen till andra länder med 38 000 ton (-3%). Minskningen drivs framför allt av vikande volymer till både Östeuropa och Asien. Samtidigt vinner Sverige mark i till exempel EU och Nordamerika.

2.2 Leveranser av papper och kartong

Källa: Skogsindustrierna

Förra årets kraftiga tillväxt av papper och kartong berodde bland annat på återuppbyggnad av lagernivåer som värdekedjan tömt under 2023. Frågan är nu hur länge detta fenomen kommer att hålla i sig: alla tre produktsegment uppvisar nämligen minskande tillväxt (från -1,4% till -4,1%). Den tidigare kraftiga uppgången för grafiskt papper som drevs av lagerbyggnaden kan därmed ha brutits.

Trenden med sjunkande försäljning av papper och kartong på den svenska marknaden har stannat av: värdekedjans konsumtion i Sverige ökade med +8% vid årets början, svensk lågkonjunktur till trots. Förpackningsmaterial var dock det enda segmentet med tillväxt, en förklaring kan vara att detaljhandeln går något starkare i samband med att inflationen och räntorna har sjunkit.

Framöver kan vi anta att konkurrensen inom förpackningsmaterial även på hemmamarknaderna hårdnar i takt med att ny kapacitet rullas ut i Norden, i kombination med potentiella störningar på exportmarknaderna på grund av det geopolitiska läget.

Utebliven fortsatt rekyl

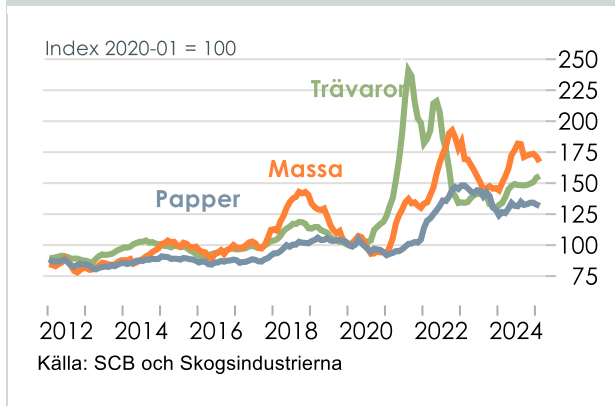
Den efterlängttade starka starten på 2025 för svensk massa och pappersindustri uteblev. Industrin varslar och konsumenterna påverkas av de dystra ekonomiska beskederna i Sverige och globalt. Låg efterfrågan, ovanligt höga kostnader och starkt valuta är några av de barriärer som hindrat tillväxten och även kan bli hinder framöver. Sverige exporterar 90% av massa- och pappersleveranserna. Europa och Asien är de stora mottagarregionerna (67% respektive 21% av exporten) – och drygt 5% landar i USA. Även om volymen till USA är relativt liten har den växt de senaste fem åren och kommit att utgöra en stabil del av svensk export. Massaexporten till USA har växt med +20% per år och exporten av papper och kartong med +3,6% per år 2019-2024.

Svensk exports andel av EU:s massa- och pappershandel med USA är betydande och representerar totalt 29% (57% av exporten av massan, 22% av papper och kartong). Importen till Sverige är däremot låg. Handelen av massa och papper mellan USA och EU har varit helt fri från tullar de senaste 20 åren och i kombination med ett eskalerande handelskrig lägger sig oförutsägbarheten som en våt filt över svenska producenter.

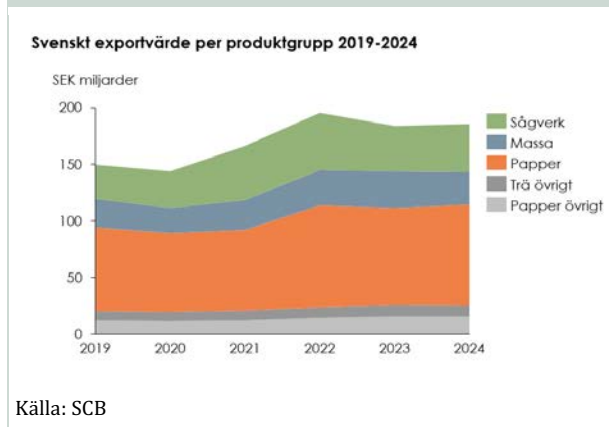
En återgång till ett nytt normalläge, det vill säga en svensk tillväxt som följer den långsiktiga efterfrågeutvecklingen och som anpassar sig till nya konsumentbehov, väntas. Det är bara nu mer än någonsin oklart när detta kommer ske.

3 Appendix

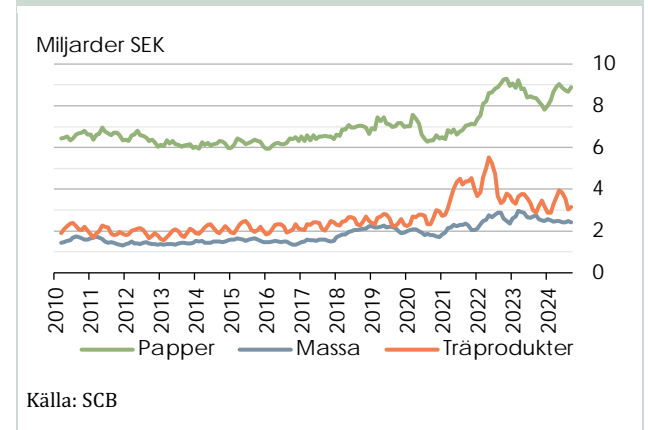
3.1 Exportprisindex

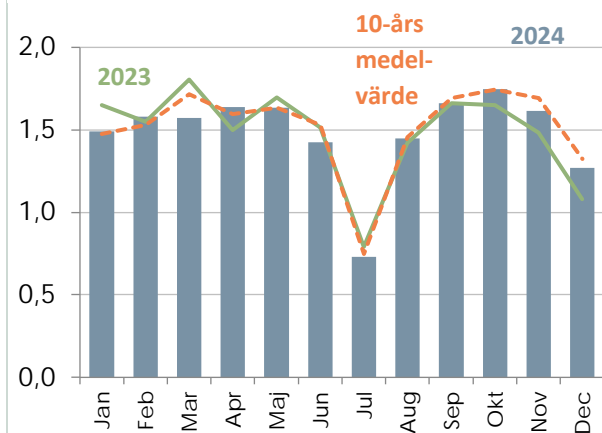
3.2 Exportvärdet

3.3 Exportvärden, tre månaders medelvärde

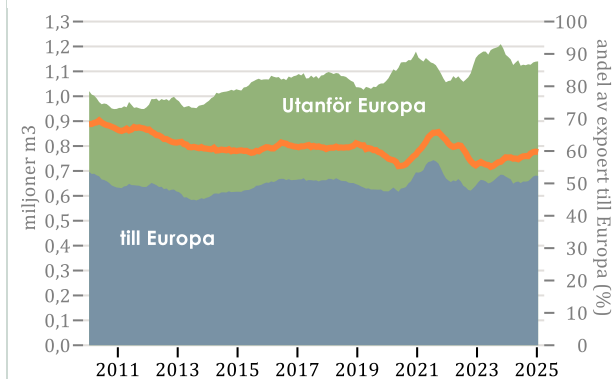

3.4 Produktion trävaror

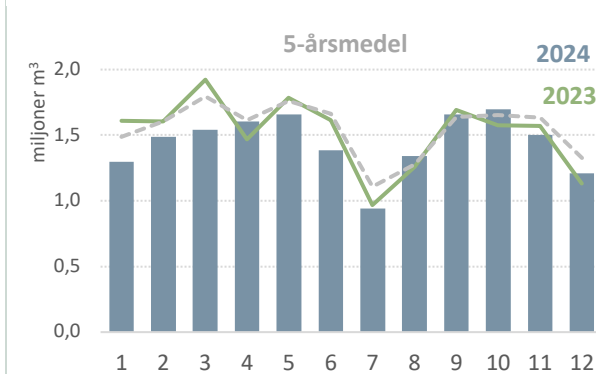
Källa: Skogsindustrierna

3.6 Svensk export av trävaror

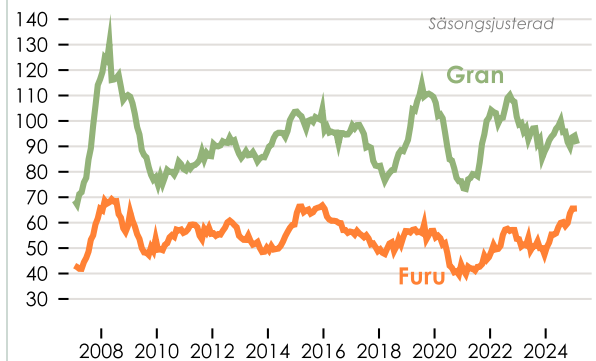
Källa: Svandata och Skogsindustrierna

3.5 Leveranser, svenska sågverk

Källa: Skogsindustrierna

3.7 Lager Trävaror

Källa: Skogsindustrierna

3.8 Export trävaror

Sågat och hyvlat	(1000 m ³)	Januari - December Förändring jämfört med förra året
Sverige	3 664	-13%
Storbritannien	2718	3%
Tyskland	777	0%
Norge	688	-4%
Danmark	836	5%
Nederländerna	1082	2%
Övriga Europa	2 076	
Europa	8 177	1%
Egypten	1438	6%
Algeriet	382	-11%
Övriga Afrika	536	
Afrika	2 356	0%
Mellanöstern	387	-18%
Kina	381	-47%
Japan	813	26%
Övriga Ostasien	391	
Asien	1 585	-13%
USA	1 028	-10%
Övrigt	135	
Total Export	13 668	-2%

Källa: Skogsindustrierna

3.9 Papper och kartong, januari – februari 2025

tusen ton	Produktion	% förändring	Leveranser (Export)	% förändring
Grafiskt papper	287	-8,1	271	-4,3
Mjukpapper	57	-2,2	31	-7,0
Förpackningskartong	457	-4,5	435	-1,8
Wellpappmaterial	343	-3,1	335	-5,4
Övrigt	157	-3,5	151	2,2
Förpackningsmaterial	948	-3,9	913	-2,7
Totalt	1 300	-4,7	1 224	-3,0

Källa: Skogsindustrierna

3.10 Leveranser grafiskt papper, januari – februari 2025

tusen ton		förändringar jämfört med föregående år	
		tusen ton	%
Totala leveranser	292	-13	-4,1
Sverige	22	-0,3	-1,5
Export	271	-12	-4,3
EU	190	-4	-1,8
Övriga Europa	49	-6	-10,4
Afrika	15	2	17,6
Asien	12	-6	-31,5
Nordamerika	2	-0,6	-21,6
Latinamerika	2	0,1	5,9
Oceanien	1	0,9	374

Källa: Skogsindustrierna

3.11 Leveranser förpackningsmaterial, januari – februari 2025

tusen ton		förändringar jämfört med föregående år	
		tusen ton	%
Totala leveranser	1 003	-14	-1,4
Sverige	90	11	13,4
Export	913	-25	-2,7
EU	481	7	1,4
Övriga Europa	127	-8	-5,8
Afrika	53	1	2,0
Asien	143	-33	-18,6
Nordamerika	58	5	8,4
Latinamerika	48	4	8,1
Oceanien	3	-0,5	-12,9

Källa: Skogsindustrierna

3.12 Produktion kemisk massa januari – februari 2025

tusen ton	Total massa	% för.	Marknads-massa	% för.
Blekt sulfat barr	798	5,5	613	8,6
Övrig kemisk massa	711	-3,8	140	-12,2
Totalt kemisk massa	1 509	0,9	753	4,0

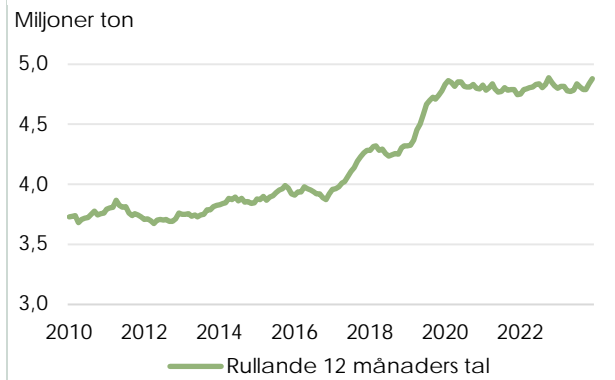
Källa: Skogsindustrierna

3.13 Leveranser av massa januari – februari 2025

tusen ton	Export	% för.	Sverige	% för.
Blekt sulfat barr	565	7,0	56	6,6
Övrig kemisk massa	116	-11,8	27	9,3
Kemisk massa	681	3,2	83	7,4
Mekanisk och halvkemisk massa	76	38,4	13	-45,3
Totalt massa	1 082	3,4	96	-5,0

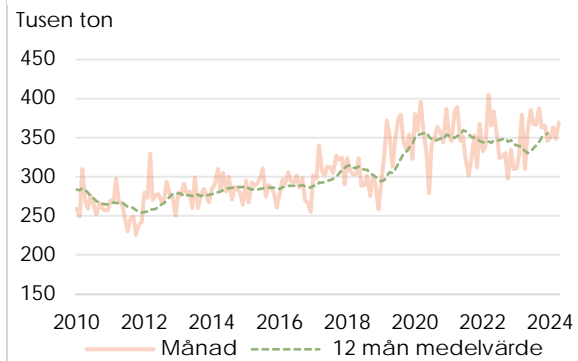
Källa: Skogsindustrierna

3.14 Produktion av marknadsmassa

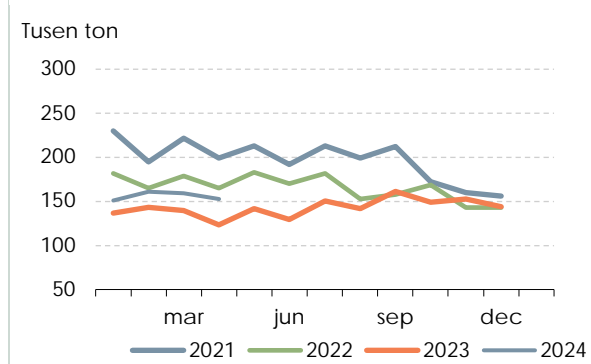
Källa: Skogsindustrierna

3.15 Sveriges export av marknadsmassa

Källa: Skogsindustrierna

3.16 Produktion grafiskt papper

Källa: Skogsindustrierna